

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. T.**, zast. Mgr. Lucií Brusovou, advokátkou, se sídlem Masná 8, Moravská Ostrava, proti žalované: **Okresní správa sociálního zabezpečení Ostrava**, se sídlem Zelená 3158/34a, Ostrava, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 5. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 – 24, ve znění opravného usnesení ze dne 24. 7. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 – 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 21. 5. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 – 24, odmítl žalobu, kterou se žalobce domáhal rozhodnutí soudu, kterým se žalované zakazuje, aby nadále pokračovala v porušování jeho práv, spočívajícím v uvádění nesprávného tvaru rodného čísla jako identifikátoru plateb pojistného na sociální zabezpečení žalobcem, a současně se žalované přikazuje, aby obnovila stav, který trval před zásahem, a nadále uváděla správný tvar rodného čísla žalobce do doby, kdy o jeho správném tvaru užívání rodného čísla v evidenci státní správy bude vydáno řádné úřední rozhodnutí orgánu státní správy či orgánu nezávislé justice ČR. Krajský soud dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 2000 Kč.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které především poukazoval na to, že se o nesprávném uvádění rodného čísla žalovanou dozvěděl poprvé začátkem roku 2009, neboť do konce roku 2008 s ní žalovaná komunikovala pod jemu řádně přiděleným rodným číslem s výjimkou případu v roce 2005, kdy také své jednání na výzvu stěžovatele sama napravila. Z tohoto vyplývá, že žaloba doručená krajskému dne 27. 2. 2009 byla podána včas a závěr krajského soudu o opožděnosti žaloby byl chybný.

V doplnění kasační stížnosti dále namítal, že výrok, kterým se stěžovateli vrací soudní poplatek ve výši 2000 Kč, je nezákonný, neboť uhradil soudní poplatek ve výši 1000 Kč. Takovouto formu daru či úplaty ze státního rozpočtu nelze přijmout.

Krajský soud v Ostravě opravným usnesením ze dne 24. 7. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 - 51, opravil výrok III. usnesení ze dne 21. 5. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 - 24, tak, že se žalobci vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč.

Kasační stížnost je podána opožděně.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě byl zástupkyni stěžovatele uložen na poště 702 00 Ostrava 2 dne 23. 6. 2009 poté, co zástupkyně stěžovatele nebyla zastížena poštovní doručovatelkou v místě svého sídla (M. 8, M. O.). Zástupkyni stěžovatele bylo uložení zásilky oznámeno a zástupkyně stěžovatele si ji dne 29. 6. 2009 vyzvedla.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *za den doručení rozhodnutí, od kterého počíná běžet lhůta k podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), nelze považovat den, kdy stěžovatel zásilku osobně převzal, pokud se tak stalo poté, kdy již uplynula desetidenní úložní doba, jejíž poslední den se považuje za den doručení, i když se adresát o tomto uložení nedozvěděl (§ 46 odst. 4 o. s. ř.)* [srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 5 Azs 15/2004 - 34, www.nssoud.cz].

Podle § 42 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení. Podle § 48 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30. 6. 2009 (dále jen „o. s. ř.“), nebyl-li na adrese uvedené v odstavci 1 zastížen advokát nebo osoba, která by byla oprávněna podle odstavce 2 za něj písemnost určenou advokátu přijmout, doručující orgán písemnost uloží. Podle § 48 odst. 1 o. s. ř. písemnost určenou advokátu soud předá doručujícímu orgánu k doručení na adresu jeho sídla. Jestliže advokát o to požádá, soud předá písemnost k doručení na jinou adresu v České republice, kterou sdělil soudu; to neplatí, nemůže-li mu být písemnost v označeném místě doručena způsobem předepsaným tímto zákonem. Podle § 50c odst. 4 o. s. ř., nebude-li uložena písemnost vyzvednuta do 3 dnů nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl; to neplatí, je-li náhradní doručení písemnosti vyloučeno (§ 50d odst. 1) nebo bylo-li uložení písemnosti neúčinné.

Z výše uvedeného plyne, že za den doručení usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 5. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 - 24, nelze považovat den 29. 6. 2009, kdy si napadené usnesení zástupkyně stěžovatele osobně převzala. Toto usnesení bylo zástupkyni stěžovatele doručeno v pátek dne 26. 6. 2009, na který připadl poslední den třídní lhůty stanovené k uložení zásilky na poště 702 00 Ostrava 2.

Napadené rozhodnutí obsahuje řádné poučení o lhůtě k podání kasační stížnosti, ve kterém je v souladu s § 106 odst. 2 s. ř. s. správně uvedeno, že proti výroku I. a II. usnesení lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu, prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě.

Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu začíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin. Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků, končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce. Podle § 40 odst. 4 s. ř. s. je lhůta zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

Jak již bylo výše uvedeno, napadené rozhodnutí bylo zástupkyni stěžovatele doručeno v pátek dne 26. 6. 2009. Lhůta dvou týdnů k podání kasační stížnosti počala běžet v sobotu dne 27. 6. 2009 (§ 40 odst. 1 s. ř. s.) a skončila v pátek dne 10. 7. 2009 (§ 40 odst. 2 s. ř. s.).

K zachování lhůty pro podání kasační stížnosti bylo třeba, aby nejpozději dne 10. 7. 2009 byla kasační stížnost předána soudu, nebo soudu zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předána orgánu, který má povinnost podání doručit. Z obsahu spisu však vyplývá, že kasační stížnost byla u Krajského soudu v Ostravě podána osobně až dne 13. 7. 2009, tedy opožděně.

Uvedený závěr neovlivňuje ani vydání usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 7. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 – 51, které bylo označeno jako opravné usnesení, a jímž byl opraven výrok III. napadeného usnesení tak, že se žalobci vrací z účtu Krajského soudu v Ostravě zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč. Při posuzování charakteru tohoto usnesení Nejvyššího správní soud vycházel ze své dosavadní judikatury (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2007, č. j. 4 Ans 3/2006 – 123, dostupný na www.nssoud.cz).

Podle § 55 odst. 5 s. ř. s. o usnesení platí přiměřeně ustanovení o rozsudku. Podle § 54 odst. 4 s. ř. s. předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.

Citované ustanovení umožňuje soudu, aby v rozhodnutí opravil početní a písařské chyby a zjevné nesprávnosti, které jsou podobného původu jako písařské chyby. Za zjevnou nesprávnost tak může být považována pouze chyba, ke které došlo zjevným a okamžitým selháním v duševní či mechanické činnosti osoby, za jejíž účasti bylo rozhodnutí vyhlášeno či vyhotoveno, a která je každému zřejmá. Zřejmost takové nesprávnosti vyplývá především z porovnání výroku rozhodnutí s jeho odůvodněním, případně i z jiných souvislostí. Tento názor vyslovil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze

dne 27. 9. 1968, sp. zn. 2 Cz 57/68, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 37/1969, a Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod se od tohoto názoru odchýlit.

Institut opravy zjevných nesprávností nemůže být vykládán tak, že by umožňoval napravit jakékoliv pochybení v rozhodnutí soudu, a to ani v situaci, kdy domnělé pochybení nelze odstranit prostřednictvím opravných prostředků. Oprava výroku rozhodnutí nemůže spočívat v jeho nahrazení výrokem odlišného (významem zcela opačného) znění, neboť důvodem opravy výroku rozhodnutí podle § 54 odst. 4 s. ř. s. může být toliko písařská nebo početní chyba či nesprávnost, která je každému zřejmá. Opravné usnesení podle § 54 odst. 4 s. ř. s. tedy v žádném případě nemůže nahrazovat opravné prostředky a rozhodování kasačního soudu.

Za situace, kdy z obsahu spisu (č. 1. 14 spisu) zcela jednoznačně plyne, že žalobce zaplatil soudní poplatek ve výši 1000 Kč, lze ještě dovodit, že v napadeném usnesení, podle jehož výroku III. byl žalobci vrácen poplatek ve výši 2000 Kč, došlo ke zřejmé nesprávnosti. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožnil s názorem krajského soudu o tom, že usnesení ze dne 24. 7. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 – 51, je usnesením opravným.

Podle § 106 odst. 2 věty první s. ř. s. kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení.

Nový běh lhůty od doručení opravného usnesení představuje zvláštní případ zásahu do nepřetržitého běhu lhůty pro podání kasační stížnosti. Smyslem této výjimky je poskytnout možnost podání kasační stížnosti též účastníku, který se cítí dotčen teprve rozhodnutím v jeho opraveném znění.

Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že lhůtu pro podání kasační stížnosti je nutno striktně dodržovat a její zmeškání nelze prominout (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 9/2003 – 37, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 68/2004).

V tomto kontextu proto musí být rovněž předmětná výjimka vykládána restriktivně, aby zůstalo zachováno pravidlo stanovené v první části citovaného ustanovení. Smyslem nového běhu lhůty od doručení opravného usnesení totiž není poskytnout účastníku řízení novou možnost podat kasační stížnost proti původnímu rozhodnutí, ale pouze bránit se proti provedené opravě a jejímu dopadu na původní rozhodnutí. Ve vztahu k výrokům, které nebyly opravovány, ani nejsou na opravném výroku závislé, běžela účastníku řízení lhůta pro podání kasační stížnosti od doručení původního rozhodnutí. Bylo by v rozporu s požadavkem nediskriminačního přístupu k účastníkům řízení, kdyby v případě vydání opravného usnesení měl účastník delší lhůta pro podání kasační stížnosti proti výroku, kterého se oprava nedotkla, než v situaci, kdyby napadené rozhodnutí opravováno nebylo.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tedy uvedená výjimka uplatní jen tehdy, směřuje-li kasační stížnost právě do výroku opravným usnesením opraveného,

případně do výroku, jenž je na opravném výroku závislý. Opačný výklad by bezdůvodně prodlužoval lhůtu k podání kasační stížnosti proti výroku rozhodnutí, kterého se provedená oprava nijak nedotkla, čímž by došlo k neodůvodněnému prolomení zákonné čtrnáctidenní lhůty pro podání kasační stížnosti, k jejímuž striktnímu dodržování vede Nejvyšším správním soudem opakovaně zdůrazňované pravidlo, že zmeškání lhůty pro podání kasační stížnosti nelze prominout.

K obdobnému závěru dospěl i Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 30. 11. 1998, sp. zn. 20 Cdo 217/98, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 31/2001. V tomto rozhodnutí interpretoval ustanovení § 204 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého se odvolání podává do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Bylo-li vydáno opravné usnesení týkající se výroku rozhodnutí, běží tato lhůta znovu od právní moci opravného usnesení (před 1. 1. 2001 od doručení opravného usnesení).

Nejvyšší správní soud uzavírá, že lhůta pro podání kasační stížnosti podle § 106 odst. 2 s. ř. s. znovu běží od doručení opravného usnesení pouze ve vztahu k výroku, který byl tímto usnesením opraven, případně ve vztahu k výroku, jenž je na opraveném výroku závislý.

O takový případ však v souzené věci nejde, neboť opravné usnesení se týkalo pouze výroku o vrácení soudního poplatku, proti kterému by ostatně kasační stížnost byla podle § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřijatelná. Výrok o odmítnutí žaloby nebyl opravným usnesením dotčen, ani není na opraveném výroku o vrácení soudního poplatku závislý. Lhůta pro podání kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 5. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 – 24, proto ve vztahu k výroku o odmítnutí žaloby po doručení opravného usnesení znovu běžet nezačala.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 5. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 – 24, ve znění opravného usnesení ze dne 24. 7. 2009, č. j. 22 Ca 100/2009 – 51, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona, neboť byla podána opožděně.

Za této procesní situace Nejvyšší správní soud nezkoumal splnění dalších podmínek řízení, ani se nezabýval uplatněnými námitkami stěžovatele.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu